

Ny avhandling om KOL

Sarah Marklund disputerade i februari med avhandlingen "COPD management: exploring conditions for, and experiences of, evidence-based care and eHealth"

Grattis Sarah, du har alldeles nyligen disputerat! Vad handlar din forskning om?

Avhandlingen har gått ut på att undersöka förutsättningar för och perspektiv på evidensbaserad vård och eHälsa kopplat till behandling av KOL. Syftet är dubbelt. Å ena sidan ville vi utforska erfarenheter, interaktion och kontext kring behandling av KOL i primärvården utifrån personer med KOL respektive hälso- och sjukvårdspersonals perspektiv. Å andra sidan ville vi utveckla referensvärden och referensekvationer för lårmuskelfunktioner för personer med KOL.

Forskningen visade att KOLwebben är ett fungerande verktyg som har möjligheten att få vårdpersonal att känna sig tryggare när de råder patienter, och personer med KOL att känna sig säkrare i sin sjukdom. Vi tog också fram referensvärden och referensekvationer för lårmuskelfunktion hos personer med KOL. I vår population såg vi att av isometrisk styrka, isotonisk uthållighet samt isokinetisk uthållighet och explosivitet så var en muskulär nedsättning av isotonisk uthållighet det som var absolut vanligast bland personer med KOL, men alla muskelfunktionerna var nedsatta jämfört med referenspopulationen (som inte hade KOL).

Vad fick dig in på detta forskningsspår?

Innan jag sökte doktorandtjänsten jobbade jag på sjukhus och hade där hand om bland annat KOL-träningspassen som vi erbjöd. Jag hade fantastiska kollegor som lärde upp mig kring vad KOL var och jag hade fantastiska patienter som var väldigt öppna med hur mycket de uppskattade den fysioterapeutledda träningen som de fick tillgång till. En patient hade svårt att få till cyklingen som vi värmden upp med och jag visste inte hur jag skulle bemöta problemet. Hon blev alldeles för obstruktiv i andningen för att kunna fortsätta trampa, men hann aldrig bli trött i själva benen – så muskelträningen uteblev. Efter inspiration från en föreläsning om KOL på Fysioterapidagarna testade jag en teknik där patienten fick cykla med växelvis ett ben i taget och det fungerade! Jag vet inte om just den tekniken fungerar för alla (få saker gör ju det). Jag hittade sedan KOLwebben, en sida med information och filmer för personer med KOL, vårdgivare och närstående. Jag blev mer och mer intresserad av vad som fanns att tillgå när jag träffade mina patienter. Patienterna jag träffade som hade KOL var en så tacksam grupp på det sättet att de var tydliga med att insatserna jag gav verkligen spelade roll för dem.

På vilket sätt ser du att kunskapen från din forskning kan komma patienterna till nytta?

Det skulle kunna öka vårdkvaliteten för personer med KOL, där de får en bredare bas för kunskapsinhämtning, en bättre utbildad och trygg personal, chans till bättre personcentrerad vård med tester som visar vad de specifikt behöver i form av muskelträning.

Det absolut viktigaste meddelandet som min forskning förmedlar tycker jag är att vi behöver se personen vi har framför oss i kliniken. Vilka styrkor, svagheter och intressen har den personen? Hur mår de idag? Om vi kan klura lite på det så kan vi också bli mer träffsäkra i när vi kan visa dem eHälsoverktyg och vilka övningar de behöver för att må så bra som möjligt.

Hur ser dina planer ut framöver?

Jag kommer att försöka fortsätta med en postdok-tjänst på en gång, eftersom jag gärna vill fortsätta forska! Jag hoppas på att komma något närmare min sociologiska bakgrund i mitt nästa projekt, för att nyttja min breda kompetens till fullo.

Sedan vill jag slå ett slag för mina forskargrupper, ledda av André Nyberg och Karin Wadell. Två grupper av helt fantastiska människor och idéer samlade kring samma frågeställningar – det kan inte bli annat än produktivt och givande, och jag har trivts så väldigt bra!

Än en gång stort GRATTIS och lycka till i ditt fortsatta arbete!

/Styrelsen för Andning och Cirkulation genom Helena Sköldbäck